

SYLABUS**DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2024/2025-2027/2028***(skrajne daty)*

Rok akademicki 2025/2026

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Ekologia zadrzewionych krajobrazów
Kod przedmiotu*	
Nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Wydział Technologiczno-Przyrodniczy
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Nauk Rolniczych, Ochrony i Kształtowania Środowiska
Kierunek studiów	Agroleśnictwo
Poziom studiów	studia I stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	rok II, semestr 4
Rodzaj przedmiotu	przedmiot kierunkowy do wyboru
Język wykładowy	j. polski
Koordinator	dr hab. Andrzej Bobiec, prof. UR
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	dr hab. Andrzej Bobiec, prof. UR

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Zajęcia terenowe	Liczba pkt. ECTS
4	20			15				15	3

1.2. Sposób realizacji zajęć**zajęcia w formie tradycyjnej**☐ zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość**1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku)**

Zaliczenie z oceną

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Znajomość podstawowych pojęć z zakresu ekologii i nauk o środowisku przyrodniczym; znajomość j. angielskiego w zakresie umożliwiającym czytanie ze zrozumieniem; biegłość w posługiwaniu się arkuszem kalkulacyjnym MS Excel; umiejętność tworzenia i edycji warstw wektorowych *.shp w aplikacji GIS.

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C ₁	Zapoznanie się ze strukturą i funkcjonowaniem krajobrazów zadrzewionych.
C ₂	Poznanie form, ewolucji i historii krajobrazów zadrzewionych i ich wykorzystania przez człowieka..
C ₃	Opanowanie wybranych metod z zakresu oceny i parametryzacji krajobrazu.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu Student:	Odniesienie do efektów kierunkowych
EK_01	Zna i rozumie główne teorie dotyczące rozwoju krajobrazu holocenijskiego ze wskazaniem procesów i czynników odpowiedzialnych za jego rozwój.	K_Wo1
EK_02	Zna i rozumie hipotezy dotyczące pochodzenia płatów zadrzewionych/zalesionych oraz możliwe scenariusze dalszego rozwoju krajobrazu.	K_Wo7
EK_03	Potrafi współdziałać i pracować w zespole badawczym, przyjmując w nim różne role.	K_U17
EK_04	Dbą o bieżące uzupełnianie wiedzy w zakresie funkcjonowania i wykorzystania krajobrazów zadrzewionych poprzez śledzenie literatury fachowej oraz odpowiednie wykorzystanie innych nowoczesnych mediów.	K_Ko1

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Charakterystyka krajobrazów zadrzewionych: od europejskiej „sawanny” po gęsty wysoki las.
Historyczne i współczesne czynniki kształtujące krajobrazy zadrzewione: pożary, wypas, wielofunkcyjne historyczne formy wykorzystania krajobrazu.
Zaburzenia antropogeniczne i procesy naturalne w funkcjonowaniu krajobrazów zadrzewionych.
Ewolucja krajobrazów zadrzewionych Karpat ze szczególnym uwzględnieniem pogórzy.
Historyczne i współczesne znaczenie sztuki kształtowania drzew: wstęp do arborykultury.

B. Problematyka ćwiczeń laboratoryjnych

Treści merytoryczne
Inwentaryzacja elementów zadrzewionego krajobrazu: charakterystyka drzewostanu; zadrzewienia i zapusty; kolonizacja przez gatunki drzewiaste.
Przenikanie gatunków przez granice polno- (łąkowo-, murawowo-) leśną.
Rola ptaków w dyspersji gatunków drzewiastych w krajobrazie rolniczym.
Inwentaryzacja starych drzew jako element rekonstrukcji historycznego krajobrazu zadrzewionego.

C. Problematyka zajęć terenowych

Treści merytoryczne
Krajobraz leśny a krajobraz wiejski z płatami zadrzewień/lasu
Ekologiczne znaczenie lasów, zadrzewień i drzew w krajobrazie wiejskim
Strukturalne i aktywne elementy powiązań ekologicznych w zadrzewionym krajobrazie
Identyfikacja i ocena świadczeń ekosystemowych wybranych jednostek zadrzewionego krajobrazu

3.4 Metody dydaktyczne

Wykład z prezentacją multimedialną, Wykład z demonstracją w terenie; Prace inwentaryzacyjne i pomiarowe w ramach zajęć terenowych; Opracowanie danych i prezentacja wyników z dyskusją; Analiza i dyskusja dotycząca przedstawionego materiału dydaktycznego.

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych
EK_01	Kolokwium	W
EK_02	Obserwacja w trakcie zajęć terenowych, udział w dyskusji	Z. terenowe
EK_03	Aktywność w zajęciach terenowych	Z. terenowe
EK_04	Aktywność na zajęciach, realizacja projektu w laboratorium GIS	Ćw. lab.

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

UZYSKANIE PONAD 50% MOŻLIWYCH DO UZYSKANIA PUNKTÓW ZA KOŁOKWIUM, PRACĘ ZALICZENIOWĄ I BIEŻĄCĄ AKTYWNOŚĆ; OCENY: DST >50-60%, DST PLUS >60-70%, DB >70-80%, DB PLUS >80-90%, BDB >90%

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny z harmonogramu studiów	50
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	5
Godziny nie kontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	27
SUMA GODZIN	82
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	3

** Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.*

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	
zasady i formy odbywania praktyk	

7. LITERATURA

LITERATURA PODSTAWOWA:

Vera FWM, 2000. Grazing ecology and forest history. CABI, Wallingford (PDF)
 Fay N, Mynors C, Davis C. 2000. Veteran Trees: A guide to risk and responsibility. English Nature (PDF)
 Lonsdale D. 2013. Ancient and other veteran trees: further guidance on management. English Nature (PDF)

Literatura uzupełniająca:

Bobiec A. 2020. Wpływ leśnictwa na przyrodę i ochronę przyrody. W: Korzystanie z zasobów przyrody oraz ich ochrona / pod red. Dariusza J. Gwiazdowicza, s. 128-152. https://drive.google.com/file/d/1vqWEPPof_c1BcUAGjPHTo6Dmoz_OMaF-/view?usp=sharing
 Bobiec A. 2020. Eko-historyczna amnezja przyczyną słabości ochrony przyrody. W: Zaczęło się od Tatr : historia i współczesność ochrony przyrody w Polsce / redakcja Piotr Dąbrowski. Oficyna Wydawnicza Wierchy ; Centralny Ośrodek Turystyki Górskiej PTTK, Kraków, s. 241-249. <https://drive.google.com/file/d/1Vt1aT6QHch9A1d-djBxb7Fxd68i2TNfE/view?usp=sharing>
 Bobiec, A. Białowieża Primeval Forest as a remnant of culturally modified ancient forest. Eur J Forest Res 131, 1269–1285 (2012). <https://doi.org/10.1007/s10342-012-0597-6>
 Bobiec A. Historia i dynamika drzewostanów grądowych Białowieskiego Parku Narodowego [History and dynamics of oak-lime-hornbeam forests in the Białowieża National Park]. Wiadomości Botaniczne 57 (3/4): 17-39. https://pbsociety.org.pl/default/wp-content/uploads/2015/07/wb.2013.002_ev_s.pdf

Bobiec A., Reif A. & Öllerer K. 2018. Seeing the oakscape beyond the forest: a landscape approach to the oak regeneration in Europe. *Landscape Ecology* 33: 513-528. <https://link.springer.com/content/pdf/10.1007/s10980-018-0619-y.pdf>

Bobiec A., Ćwik A., Gajdek A., Wójcik T., Ziaja M. 2021. Between Pocket Forest Wilderness and Restored Rural Arcadia : Optimizing the Use of a Feral Woodland Enclave in Urban Environment. *Forests* 12: 1173. <https://doi.org/10.3390/f12091173>

Wolański P., Bobiec A., Ortyl B., Makuch-Pietraś I., Czarnota P., Ziobro J., Korol M., Havryliuk S., Paderewski J., Kirby K. 2021. The importance of livestock grazing at woodland-grassland interface in the conservation of rich oakwood plant communities in temperate Europe. *Biodiversity and Conservation* 30: 741-760. <https://link.springer.com/article/10.1007/s10531-021-02115-9>

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej